

Nikola Žulj, Križevci i Kalničko prigorje, Umjetnost, arhitektura, krajolici: Križevci, Gornja Rijeka, Kalnik, Sveti Petar Orehovec, Sveti Ivan Žabno; Križevci, 2006., Veda. 222 str.

IVAN PEKLIĆ

Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkog,
Križevci
Milislava Demerca 8, HR-48260 Križevci
ivan.peklic@kc.t-com.hr

Izdavačka kuća Veda izdala je zanimljivu fotomonografiju Križevci i Kalničko prigorje. Želja je bila da se na jednom mjestu predstavi u slici i riječi ono što je najvrednije i najljepše u Križevcima kao i cijelom Kalničkom prigorju.

Knjiga započinje s općenitim razmatranjem o Kalničkom prigorju i njegovim prirodnim ljepotama. Nakon toga autor donosi nekoliko podataka o povijesti samoga grada Križevaca, s prekrasnim panoramskim snimkama, ali i snimkama niza detalja koji su važni za povijest Križevaca, poput povelje Marije Terezije o ujedinjenju Gornjeg i Donjeg grada Križevaca i slikama kipova pojedinih svetaca. Potom nas autor izvješćuje o suvremenoj kulturnoj manifestaciji- Križevačkom velikom spravišću.

Povijest profane arhitekture također je bogato slikovno i stručno opisana. Ovdje se svojom ljepotom ističu zgrada Hrvatskog doma i Županijska palača.

Potom se prelazi na prikaz sakralnih objekata u gradu Križevcima. Slijedi prikaz križevačke ljepotice Grkokatoličke katedrale Sv. Trojstva, a napose Ikonostas sa slikama hrvatskih majstora koji se nalazi u ovoj crkvi. Autor je obradio i ostale križevačke crkve i kapelice. Spomenimo

samo najstariju crkvu Svetoga Križa, pavlinsku crkvu Sv. Ane i baroknu crkvu Majke Božje Koruške. Posebno je interesantna kapelica Svetoga Florijana u kojoj se nalazi djelo Ivana Rangera. Slike križevačkog Gradskog groblja otkrivaju nam sve njegove ljepote, navodno, drugo groblje po ljepoti, iza Varaždinskog.

Potom slijede prikazi pojedinih okolnih mjesta. Autor započinje s kratkim povijesnim prikazom najstarije crkve u Glogovnici, koja se spominje već u 12. stoljeću, kao i samostan templara. Slijede slike i kratki opisi povijesti crkava i župa Carevdar, Đurđić i Dubovec. Valja nam istaknuti prikaz mjesta Gornja Rijeka, gdje je, osim prirodnih ljepota i sakralnih objekata, prikazan i prekrasni dvorac, nažalost, danas zapušten.

Posebno mjesto u ovoj fotomonografiji zauzima mjesto Kalnik sa svojim prekrasnim Starim gradom i izuzetno vrijednim freskama u crkvi Svetog Brcka. Prikazane su i župe Sveti Petar Orehovec, Miholec, Cirkvena, Sveti Ivan Žabno i Sveti Petar Čvrstec. Spomenimo i prikaz barokne crkve Svete Julijane u Tremi.

Nadamo se da će ova knjiga pomoći turističkoj promidžbi Križevaca i okolice.